

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UMS® 33 Hisse Başına Kazanç

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

UMS® 33 HİSSE BAŞINA KAZANÇ

Hisse başına kazanç (HBK), bir işletmenin farklı dönemlerdeki finansal performansını değerlendirmede ve çeşitli işletmelerin finansal performansını karşılaştırmada en sık kullanılan orandır. UMS 33-Hisse başına kazanç standardı, bir işletmenin HBK'sinin nasıl hesaplanacağına ve HBK'nın finansal tablolarda nasıl sunulacağına odaklanır.

KAPSAM

Hisseleri halka açık bir piyasada işlem gören ve halka açık bir piyasada hisse ihraç etmeye çalışan kuruluşlar, ayrı, bireysel ve konsolide finansal tablolarını hazırlarlarken UMS 33'ü uygulamalıdır (UMS 33.2).

Bir işletmenin hem konsolide hem de bireysel finansal tablolar sunması durumunda, bu Standardın gerektirdiği açıklamaların, yalnızca konsolide bilgiler çerçevesinde sunulması gerekir (UMS 33. 4) .

TEMEL KAVRAMLAR

UMS 33'ü anlayabilmek için sulandırma ve ters sulandırma terimlerinin anlamlarının yanı sıra adi hisse senetleri ile potansiyel adi hisse senetleri arasındaki farkı bilmek gerekir.

Adi hisse senedi, diğer tüm özkaynağa dayalı finansal araç sınıflarından sonra gelen, özkaynağa dayalı bir finansal araçtır. Adi hisse senedi sahipleri, genel kurulda oy kullanma hakkına sahiptir ve diğer hisse senetlerinin (imtiyazlı hisseler gibi) sahipleri kâr paylarını aldıktan sonra ilgili dönem kârından pay alırlar.

Potansiyel adi hisse senedi, sahibine adi hisse senedi alma hakkı verebilecek bir finansal araç veya bir sözleşmedir (UMS 33.5).

Sulandırma; potansiyel adi hisse senetlerinin, adi hisse senetlerine dönüştürüldüğü varsayıldığında, HBK' da bir azalma veya hisse başına zararda bir artış meydana gelmesi olarak tanımlanabilir.

Ters sulandırma, potansiyel adi hisse senetlerinin adi hisse senetlerine dönüştürüldüğü varsayıldığında, HBK'da bir artış veya hisse başına zararda bir azalma olması anlamına gelir.

ÖLÇME

UMS 33'te HBK'nın, adi HBK ve sulandırılmış HBK olmak üzere iki farklı tanımı tartışılmaktadır. İşletmenin mevcut adi hisse senedi sayısı dikkate alınarak hesaplanan HBK'ya adi HBK denir. Hem mevcut adi hisse senetleri hem de potansiyel adi hisse senetleri dikkate alınarak hesaplanan HBK'ya sulandırılmış HBK denir.

Adi HBK aşağıdaki gibi hesaplanabilir:

$$\text{Adi HBK} = \frac{\text{Adi hisse senedi sahiplerinin payına düşen net dönem karı veya zararı}}{\text{Döneme ait ortalama adi hisse senedi sayısı}}$$

Adi HBK'yı hesaplamak için net kâr veya zararı ve dönem için ortalama adi hisse senedi sayısını hesaplamak için nelerin dikkate alınacağını bilmek önemlidir.

- 1- Adi hisse senedi sahiplerine atfedilebilen döneme ilişkin net kâr veya zarar hesaplanırken, vergi sonrası imtiyazlı pay tutarları, ana şirkete atfedilen devam eden faaliyetlerden kaynaklanan kâr veya zararlardan düşülmelidir.
- 2- Ortalama adi hisse senedi sayısı hesaplanırken işletmenin dönem içindeki tüm adi hisse senetleri dikkate alınmalıdır. İşletme, dönem içinde adi hisse senedi ihraç etmiş veya geri almış olabilir. Yeni ihraç edilen hisse senetleri, zaman ağırlıklı faktörle çarpılır ve mevcut adi hisse senetlerine eklenir. Bir işletmenin hisse senetlerini geri alması durumunda, geri alınan hisse senetleri zaman ağırlıklı faktör ile çarpılır ve mevcut adi hisse senetlerinden çıkarılır. Dönem başında mevcut hisse senedi sayısı bu şekilde ayarlanır diğer bir ifadeyle ortalama adi hisse senedi sayısı hesaplanır. Zaman ağırlıklı faktör aşağıdaki gibi hesaplanabilir:

$$\text{Zaman ağırlıklı faktör} = \frac{\text{Dönem içinde adi hisse senetlerinin dolaşımında olduğu gün sayısı}}{\text{Bir yıldaki toplam gün sayısı}}$$

Hisse senetleri, bunlara ilişkin alacağın doğduğu tarihten itibaren hisse senedi ağırlıklı ortalama sayısına dahil edilir (UMS 33. 21).

ÖRNEK 1

Beyaz Şirketi'nin 1 Ocak 2022'de 5.000.000 PB tutarında özkaynağı ve 5.000.000 adet hisse senedi bulunmaktadır. 1 Temmuz 2022'de işletme 1.000.000 adet yeni hisse senedi ihraç etmiştir ve toplam özkaynakları 6.000.000 PB olmuştur. Beyaz Şirketi, 1 Aralık 2022'de 120.000 adet hisse senedini geri satın almıştır.

Beyaz Şirketi'nin adi hisse senedi sahiplerine dağıtılabılır net dönem kârı 2021'de 1.000.000 PB ve 2022'de 1.045.000 PB'dir.

2022 yılı için ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısının hesaplanması

Tarih	Zaman ağırlıklı faktör (a)	Hisse senedi sayısı (b)	Düzeltilmiş hisse senedi sayısı (axb)
1 Ocak 2022	12/12	5.000.000	5.000.000
1 Temmuz 2022	6/12	1.000.000	500.000
1 Aralık 2022	1/12	-120.000	-10.000
Ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısı			5.490.000

Örnekte görüldüğü gibi Beyaz Şirketi 1 Temmuz 2022 tarihinde 1.000.000 adet hisse senedi ihraç etmiştir. 2022 yılında bu hisse senetleri altı ay tedavülde kalmıştır. Bu hisse senetleri için zaman ağırlıklı faktör 6/12'dir ve düzeltilmiş hisse senedi sayısı şu şekilde hesaplanır: 1.000.000x (6/12)= 500.000. Bu tutar, ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısına eklenmelidir. Şirket 1 Aralık 2022'de 120.000 hisse senedini geri satın almıştır. Bu hisse senetleri için zaman ağırlıklı faktör 1/12'dir ve düzeltilmiş hisse senedi sayısı 120.000x (1/12)= 10.000 olarak hesaplanır. Düzeltilmiş hisse senedi sayısı hesaplanırken bu miktar hariç tutulmalıdır. Ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısı 5.490.000'dir.

Adi HBK'ın Hesaplanması

Tarih	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022
Adi hisse senedi sahiplerine dağıtılacak kâr (c)	1.000.000	1.045.000
Ortalama hisse senedi sayısı (d)	5.000.000	5.490.000
Adi HBK (c/d)	0,2	0,19

İşletmeler bazen, kaynaklarında bir değişiklik olmaksızın hisse senedi ihraç ederler (veya adi hisse senedi sayısını azaltabilirler). Örneğin, bedelsiz hisse senedi ihraç edildiğinde, işletmenin toplam kaynakları değişmez, ancak toplam hisse senedi sayısı değişir. Bu durumda dönemler arası karşılaştırma yapmak anlamsız hale gelir. Karşılaştırmayı mümkün kılmak için, hisse başına kazanç, gerçek ihraç tarihine bakılmaksızın sunulan en erken dönemin başlangıcına göre ayarlanmalıdır (UMS 33. 27-28).

ÖRNEK 2

Turuncu Şirketi, 1 Ocak 2022'de 5.000.000 PB tutarında özkaynağa ve 5.000.000 adet hisse senedine sahiptir. 1 Temmuz 2022'de işletme, 1.000.000 adet bedelsiz hisse senedi ihraç etmiştir.

Turuncu Şirketi'nin adi hisse senedi sahiplerine dağıtılabilir net dönem kârı 2021 yılında 1.000.000 PB olup, 2022 yılında 1.045.000 PB' dir.

Bu durumda yeni ihraç edilen bedelsiz hisse senetlerinin, önceki dönemin başında dolaşımda olduğu varsayılır.

HBK'ın Hesaplanması

Tarih	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022
Adi hisse senedi sahiplerine dağıtılacak kâr (c)	1.000.000	1.045.000
Ortalama hisse senedi sayısı (d)	6.000.000	6.000.000
Adi HBK (c/d)	0,167	0,174

UMS 33'e göre, işletmeler finansal tablolarında hem adi HBK'yı hem de sulandırılmış HBK'yı sunmalıdır. Adi HBK, şirketin hisse senedi başına gerçekte ne kadar kazandığını ifade eder. Sulandırılmış HBK ise, finansal tablo kullanıcılarının işletmenin geleceğini görmelerini sağlar. İşletmenin potansiyel adi hisse senetlerinin mevcudiyeti, gelecekte hisse sayısının artma olasılığını gösterir. Bu olasılığın gerçekleşmesi, cari dönemde hisse senedine sahip olanların ortaklık oranının düşmesine yol açacaktır. Sulandırılmış HBK, potansiyel adi hisse senetlerinin, adi hisse senetlerine dönüştürülmesi durumunda hisse senedi başına kazancın ne kadar olacağı hakkında bilgi sağlar. Çünkü sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanırken, potansiyel adi hisse senetleri de dikkate alınır.

Sulandırılmış HBK da, adi hisse senetlerine ait net dönem kârının veya zararın adi hisse senedi sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Ancak bu hesaplamada hem pay hem de payda, potansiyel adi hisse senetlerinin etkisi dikkate alınarak düzeltilmelidir. Sulandırılmış HBK hesaplanırken, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine atfedilen, sürdürülen faaliyetlerden elde edilen kârı veya zararı aşağıdaki kalemlerin vergi sonrası etkilerine göre düzeltilir (UMS 33. 33):

- Ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zararının hesaplanmasında düşülen, sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin temettü veya diğer kalemler;
- Dönem içerisinde, sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin olarak muhasebeleştirilen faizler ve
- Sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin dönüşümü sonucunda gelir veya giderde meydana gelen diğer her türlü değişiklikler.

Ayrıca, sulandırılmış HBK'nın hesaplanması için kullanılacak hisse senedi sayısı, adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalaması ile sulandırıcı etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin adi hisse senedine dönüştürülmesi durumunda ihraç edilecek hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalamasının toplamına eşittir.

Potansiyel adi hisse senetlerinin HBK üzerinde sulandırma veya ters sulandırma etkileri olabilir. Sadece potansiyel adi hisselerin HBK üzerinde sulandırma etkileri varsa, (diğer bir deyişle, potansiyel adi hisse senetlerinin varlığı, HBK'ı azaltıyor veya hisse başına zararı artırıyor ise) sulandırılmış HBK hesaplamasını dahil edilir (UMS 33. 43). Bu sayede finansal tablo kullanıcıları HBK ile ilgili olası olumsuz durumlar hakkında bilgilendirilmiş olur.

Potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin örnekler aşağıdaki gibidir(UMS 33.7):

- (a) dönüştürülebilir araçlar,
- (b) opsiyonlar ve hisse alım hakkı veren finansal araçlar
- (c) işletmenin hisselerini satın alma hakkı veren sözleşmeler

Opsiyonlar

Hisse senedi opsiyonları, sahibine belirli sayıdaki hisse senedini belirli bir süre içinde veya sonunda belirli bir fiyattan alma veya satma hakkı veren finansal sözleşmelerdir. Satım opsiyonu, sahibine belirli sayıdaki hisseyi belirli bir süre içinde veya belirli bir süre sonunda belirli bir fiyattan satma hakkı verir, alım opsiyonu, sahibine belirli sayıdaki hisseyi belirli bir süre içinde veya bu sürenin sonunda belirli bir fiyattan satın alma hakkı verir.

Satım opsiyonlarında belirlenen fiyat piyasa fiyatının üstünde olduğu sürece opsiyonu kullanmak sahibi için avantajlıdır ve opsiyonun kullanılması HBK üzerinde sulandırma etkisi yapacaktır.

ÖRNEK 3

Mavi Şirketi, 3 yıl için 10.000 adet hisse senedi opsiyonunu 3 PB' den satmıştır. Hisse senedi opsiyonları 1 Ocak 2022'de satılmıştır.

2022 yılında, Mavi Şirketi'nin hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatı 2 PB olursa, hisse senedi opsiyonunu kullanmak, opsiyon sahibi için dezavantajlı olacaktır. Opsiyonun kullanılması durumunda, ters sulandırma etkisi ortaya çıkar.

2022 yılında, Mavi Şirketi'nin hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatı 4 PB olursa, opsiyonu kullanmak, opsiyon sahibi için avantajlı olur. Opsiyonun kullanılması durumunda, sulandırma etkisi ortaya çıkar.

Sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanırken; sulandırma etkisi yaratacak opsiyonların kullanıldığını farzedilir. Opsiyonların sulandırıcı etkisi hesaplanırken önceki dönemlerde ihraç edilmiş ve vadesi geçmemiş opsiyonların dönem başında kullanıldığı varsayılır. Aynı şekilde cari dönemde ihraç edilen opsiyonlar da dönem başında kullanılmış sayılır.

Sulandırılmış HBK hesaplanırken;

- Opsiyonların kullanılması durumunda elde edilecek gelir hesaplanır.

- Adi hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatından satın alınması durumunda bu gelirin tekabül edeceği hisse sayısı hesaplanır. Bu hisse senetlerinin ters sulandırma etkisi vardır.

- Opsiyon hisseleri ile ters sulandırma etkisi olan hisse senetleri arasındaki fark, bedelsiz adi hisse senedi ihracı olarak kabul edilir. Sulandırılmış HBK'ın hesaplanmasında bu hisse senetleri dikkate alınır.

ÖRNEK 4

Sarı Şirketi'nin 100.000 adet adi hisse senedi bulunmaktadır. 1 Mayıs 2020'de Sarı Şirketi, 3 yıllığına 10.000 adet hisse senedi opsiyonunu 3 PB'den ihraç ederek satmıştır. 2021 yılında Sarı Şirketi hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatı 4 PB'dir. 2021 yılında Sarı Şirketi, adi hisse senedi sahiplerine 100.000 PB kâr payı dağıtacaktır.

Bu opsiyonlar sulandırıcı etkiye sahiptir çünkü ortalama piyasa fiyatı (4 PB), opsiyonun kullanım fiyatından daha yüksektir.

Bu durumda,

Adi HBK 1 dir (100.000/100.000).

Sulandırılmış HBK hesaplanırken opsiyonların (potansiyel adi hisse senetleri) etkisi dikkate alınmalıdır.

Opsiyonların kullanılmasından elde edilecek olan gelir 30.000 PB'dir (10.000x3)

Opsiyonun kullanılması durumunda ortalama piyasa fiyatından alınabilecek adi hisse senedi sayısı 7.500 adettir (30.000/4). Bu paylar ters sulandırma etkisi gösterir ve sulandırılmış HBK'ın hesaplanmasında dikkate alınmaz.

$10.000 - 7.500 = 2.500$ adet hisse senedi, bedelsiz adi hisse senedi ihracı olarak kabul edilecektir. Bunlar, sulandırılmış HBK hesaplanırken dikkate alınır.

Bu durumda, sulandırılmış HBK 0,976'dır (100,000/ (100,000+2,500)).

Dönüştürülebilir Araçlar

İşletme, hisse senedine dönüştürülebilir tahviller ve dönüştürülebilir imtiyazlı hisseler gibi dönüştürülebilir araçlara sahipse sulandırılmış HBK hesaplanırken bu araçlar da dikkate alınmalıdır. Hisse senedine dönüştürülebilir tahviller, tahvil sahiplerine tahvilleri belirli bir süre için hisse senedine dönüştürme hakkı veren finansal araçlardır. Bu finansal araçlara sahip olanlar hem tahvil faiz getirisinden faydalanmakta hem de dilerlerse tahvillerini hisse senedine dönüştürebilmektedir (dolayısıyla hisse senedi fiyatı yükselirse avantajlıdır). Sulandırılmış HBK hesaplanırken, hisse senedine dönüştürülebilir tahvillere ödenen faizin vergi sonrası değeri kâra eklenmelidir.

Dönüştürülebilir imtiyazlı hisse senetleri, kâr payı almada adi hisse senetlerine göre önceliğe sahiptir. Diğer bir deyişle, bir işletmenin dönem kârı elde etmesi durumunda, öncelikle imtiyazlı hisse senedi sahiplerine kâr payları ödenir. Ödenen bu kâr payları, dönem kârından çıkarılır. Adi hisse senedi sahiplerinin kâr payları, kalan kâr rakamı üzerinden hesaplanır. Sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanırken, imtiyazlı hisse senedine ödenen kâr payları, adi hisse senedi sahiplerine atfedilen kâr veya zarara eklenmelidir. Ayrıca imtiyazlı payların adi paylara dönüştürülmesi nedeniyle adi pay sayısındaki olası artış da dikkate alınmalıdır. Dönüştürülebilir araçların dönüştürülmesinden doğan adi hisse senedi sayısı hesaplanırken zaman ağırlıklı faktör kullanılır.

ÖRNEK 5

Kırmızı Şirketi'nin 100.000 adet adi hisse senedi bulunmaktadır. Kırmızı Şirketi, 1 Mayıs 2020'de 10.000 adet dönüştürülebilir tahvil ihraç ederek satmıştır. Bir tahvil altı adet adi hisse senedine dönüştürülebilir. 2022'de dönüştürülebilir tahvillere 20.000 PB tutarında faiz ödenmiştir. Kırmızı Şirketi, 2022 yılında 100.000 PB tutarında kâr elde etmiştir. Kurumlar vergisi oranı %20'dir.

Adi HBK 1' dir $(100.000/100.000)$.

Tahvillere ödenen faizin vergi sonrası değeri 16.000 PB'dir $(20.000 \times (1-0.2))$.

Ağırlıklı ortalama potansiyel hisse sayısı 40.000'dir $(10.000 \times 6 \times (8/12))$.

Sulandırılmış HBK 0,83 'tür $((100.000+16.000)/(100.000+40.000))$.

Koşula Bağlı Çıkarılabilir Hisse Senetleri

Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri, koşullu hisse senedi sözleşmesinde belirtilen koşullar yerine getirildiği takdirde bedelsiz veya düşük bir bedelle ihraç edilecek olan hisse senetleridir. Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senedi sözleşmesinde yer alan koşullar, belirli bir satış hacminin gerçekleştirilmesi, belirli bir miktarda kâr elde edilmesi vb. unsurlar olabilir.

Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri, ancak ilgili koşul yerine getirildiğinde adi HBK'nın hesaplanmasında dikkate alınır. Koşul gelecek dönemlere ilişkin ise, adi HBK'nın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanırken, koşulun cari dönemde sağlanması durumunda, koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri hesaplama dahil edilir. Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri sözleşmesinin önceki dönemde yapılmış olması durumunda, cari dönemin sulandırılmış hisse başına kazancı hesaplanırken, koşula bağlı adi hisse senetlerinin cari dönemin başından itibaren var olduğu kabul edilir. Koşula bağlı sözleşme cari dönemde yapılmışsa, koşula bağlı hisseler sözleşme tarihi itibarıyla mevcut sayılır.

ÖRNEK 6

Siyah Şirketi'nin, dönem net kârının 500.000 PB'yi aşması durumunda dönem net kârının %1'inin işletme yöneticilerine dağıtılacağını belirten bir sözleşmesi bulunmaktadır. Bu anlaşma 2020 yılında yapılmıştır ve on yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İşletme 2021'in sonunda 600.000 PB kâr elde etmiştir. İşletmenin 2021'de 100.000 adet adi hisse senedi bulunmaktadır. 2021'de adi hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatı 2 PB'dir.

Adi HBK 6' dır $(600.000/100.000)$.

Yöneticilere dağıtılacak pay sayısı 3.000 adettir $((600.000 \times 0.01) / 2)$.

Sulandırılmış HBK 5,82'dir $(600.000 / (100.000 + 3.000))$.

İşletme, kapsamlı gelir tablosunda, sunulan tüm dönemler için aşağıdaki bilgileri sunmalıdır:

- Sürekli faaliyetlerinden ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zarar için adi hisse başına kazanç tutarlarını ve sulandırılmış hisse başına kazanç rakamlarını
- Kapsamlı gelir tablosu hazırlanan her dönem için hisse başına kazancı.
- Durdurulan bir faaliyetini raporlayan bir işletme, kapsamlı gelir tablosu veya finansal tablolara ilişkin notlarda, durdurulan faaliyeti için adi hisse başına kazanç ve hisse senetlerinde artış olması durumunda hisse başına kazanç tutarlarını .

AÇIKLAMA

Adi ve sulandırılmış HBK rakamları kapsamlı gelir tablosunda sunulmalıdır. İşletme, finansal tabloların dipnotlarında bu rakamlara nasıl erişildiği hakkında bilgi vermelidir. Bu bağlamda HBK hesaplanırken kesrin pay ve paydasındaki rakamların nasıl hesaplandığını açıklamak gerekir.

Ayrıca, cari dönemde sulandırma etkisi olmadığı için sulandırılmış HBK hesaplamasında dikkate alınmayan finansal araçlar varsa, bunlar dipnotlarda açıklanmalıdır. Böylece finansal tablo kullanıcıları, gelecekte HBK'ı sulandırma potansiyeli olan araçlar hakkında bilgilendirilmiş olur.

ÖRNEK 7

Gökkuşuğu Şirketi 1 Ocak 2022'de 200.000 PB tutarında özsermayeye ve 200.000 adet hisse senedine sahiptir.

İşletme, 1 Şubat 2022'de, 4 yıllığına 500 adet hisse senedi opsiyonunu satmıştır. Opsiyonların kullanım fiyatı 2 PB'dir.

İşletmenin, net kârının 100.000 PB'yi aşması durumunda, kârın %2'si yöneticilere dağıtılacağına dair bir sözleşmesi bulunmaktadır.

İşletme 1 Kasım 2022'de 1.500 hisse senedine dönüştürülebilir tahvil satmıştır. Bir tahvil 3 adi hisse senedine dönüştürülebilmektedir. 2022'de, hisse senedine dönüştürülebilir tahviller için 5.000 PB tutarında faiz ödenmiştir. Kurumlar vergisi oranı %20'dir.

2022 yılında ortalama piyasa fiyatı 4 PB'dir.

İşletmenin dönem kârı 300.000 PB'dir.

ÇÖZÜM

Adi HBK 1,5'tir $(300.000 / 200.000)$.

Opsiyonlar

Opsiyonların kullanılmasından elde edilecek olan gelir 1.000 PB'dir (500×2) .

Piyasadan ortalama piyasa fiyatından alınabilecek adi hisse senedi sayısı 250'dir (1.000/4). Bu hisseler ters sulandırıcı bir etkiye sahiptir. Hisse başına kazanç hesaplanırken 750 (1.000-250) hisse dikkate alınmalıdır.

Sulandırılmış HBK 1,49'dir (300.000/(200.000+750)). Adi HBK (1.5), sulandırılmış HBK'dan (1.49) yüksek olduğundan, sulandırılmış HBK hesaplanırken opsiyonlar dikkate alınmalıdır.

Koşula Bağlı Çıkarılabilir Hisse Senetleri

Yöneticilere dağıtılacak hisse senedi sayısı 1.500'dür ((300.000x 0,02)/4).

Sulandırılmış HBK 1,48'dir (300.000/(200.750+1.500)). Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetlerini dikkate aldığımızda sulandırılmış HBK 1,49'dan, 1,48'e düşmektedir. Bu nedenle, koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri, sulandırılmış hisse başına kârın hesaplanmasında dikkate alınmalıdır.

Hisse Senedine Dönüştürülebilir Tahviller

Tahvillere ödenen faizin vergi sonrası değeri 4.000 PB'dir (5.000 (1-0,2)).

Ağırlıklı ortalama potansiyel hisse senedi sayısı 750'dir (1.500x3x(2/12)).

Sulandırılmış hisse başına kâr 1,497 PB'dir ((300.000+4.000)/ (202.250+750)). Hisse senedine dönüştürülebilir tahvillerin ihraç edilmesiyle birlikte sulandırılmış HBK 1,48'den 1,497'ye yükselmiştir. Bu nedenle, hisse senedine dönüştürülebilir tahviller, sulandırılmış HBK hesaplanmasında dikkate alınmamalıdır.